

**PREZES URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA UOKiK W POZNANIU**

ul. Zielona 8, 61-851 Poznań
Tel. (0-61) 852-15-17, 852-77-50, Fax (0-61) 851-86-44
E-mail: poznan@uokik.gov.pl

Poznań, dnia 30.06.2003 r.

RPZ – 500-w/6/03/JK

DECYZJA Nr RPZ - 10/2003

Na podstawie art. 85 ust.1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tj. Dz. U. z 2003 r. Nr 86, poz. 804) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. z 2002 r. Nr 18, poz. 172 z późn. zm.),

w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

odmawia się wszczęcia postępowania antymonopolowego, na wniosek Spółdzielni Piekarsko-Ciastkarskiej FAWOR w Poznaniu w sprawie porozumienia zawartego pomiędzy KAUFLAND Polska Spółka z o.o. z siedzibą we Wrocławiu a UNIPOL R. Bajon Spółkę jawną z siedzibą w Biskupicach, a polegającego na ustaleniu rażąco niskich cen pieczywa w celu eliminacji konkurencji.

Uzasadnienie

W dniu 2.04.2003 r. do Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Poznaniu wpłynął wniosek Spółdzielni Piekarsko-Ciastkarskiej FAWOR w Poznaniu (zwanej dalej Spółdzielnią) o wszczęcie postępowania antymonopolowego w sprawie zawarcia porozumienia ograniczającego konkurencję.

Wnioskodawca wskazał, iż w dniu 31.03.2003 r. Spółka z o.o. KAUFLAND Polska otworzyła nowy sklep w Poznaniu przy ul. Serbskiej, w którym niektóre towary oferowane są po cenach rażąco niskich, nie pokrywających nawet kosztów wytworzenia produktu. Odnosi się to w szczególności do chleba sprzedawanego pod marką PIEK-POL wytwarzanego przez Spółkę UNIPOL w Biskupicach, którego cenę ustalono na 0,59 zł za jeden bochenek. Tymczasem cena samego surowca do produkcji 1 bochenka chleba, przy najbardziej korzystnych relacjach, nie może być niższa niż 0,35 zł. Pozostałe zaś 24 grosze nie mogą wystarczyć na pokrycie kosztów mediów czy pracy, nie mówiąc już o podatkach i innych daninach publicznych. Zdaniem Spółdzielni, producent i sprzedawca zaniżając drastycznie cenę pieczywa działają w porozumieniu zmierzającym do wyeliminowania konkurencji, przez co konieczne jest wszczęcie stosownego postępowania przed Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, odmówić wszczęcia postępowania antymonopolowego, jeżeli w sposób oczywisty z zawartych we wniosku oraz posiadanych przez Prezesa Urzędu informacji wynika, że nie naruszono zakazu określonego w art. 5, w zakresie niewyłączonym na podstawie art. 6 i 7, lub zakazu określonego w art. 8. Przed wydaniem postanowienia o wszczęciu lub decyzji o odmowie wszczęcia postępowania antymonopolowego Prezes Urzędu może przeprowadzić postępowanie wyjaśniające, o którym mowa w art. 43, mające na celu uzyskanie dodatkowych informacji niezbędnych do rozstrzygnięcia o wszczęciu lub odmowie wszczęcia postępowania antymonopolowego (art. 85 ust. 2).

W związku z tym, że wniosek Spółdzielni nie zawierał wszystkich istotnych informacji niezbędnych do oceny zasadności wszczęcia postępowania antymonopolowego, Urząd postanowił wszcząć postępowanie wyjaśniające.

Na podstawie zebranego w powyższym trybie materiału dowodowego Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił i zważył, co następuje:

Właściwy w sprawie rynek produktowy można określić jako rynek pieczywa świeżego o trwałości do 10 dni o dość szerokim, ale uzasadnionym bliską substytucyjnością (ze względu na właściwości, przeznaczenie i cenę) dla nabywców tego towaru asortymencie, obejmującym przede wszystkim chleb (zwykły, razowy, graham), a także różnego rodzaju bułki i rogalce. Chodzi przy tym o rynek dystrybucji tak określonego produktu, tj. rynek, którego uczestnikami po stronie podaży są wytwórcy, zaś po stronie popytowej dystrybutorzy (placówki handlu detalicznego), dokonujący zakupów w celu odsprzedaży indywidualnym klientom.

Właściwości produktu oraz koszty transportu (wedle wnioskodawcy udział kosztów transportu wynosi od 5 do 15 %) powodują, iż rynek w ujęciu geograficznym ma charakter lokalny. Terytorialnie, biorąc pod uwagę wskazaną przez Spółkę UNIPOL odległość opłacalnego transportu, rynek obejmuje w przybliżeniu obszar dawnego województwa poznańskiego.

Jest poza sporem, iż rynek ma charakter konkurencyjny i żaden z dostawców nie posiada na nim pozycji większej niż 10%. Wystarczy wspomnieć, iż ilość dostawców pieczywa sam Wnioskodawca szacuje na ok. 100 podmiotów. Największym zaś, z ok. 20 % udziałem w rynku, jest Spółdzielnia (według własnych szacunków Spółdzielni – jednak w odniesieniu do rynku określonego terytorialnie do aglomeracji miasta Poznania). Natomiast do grupy dużych dostawców zaliczyć można, zdaniem Spółdzielni, m.in. UNIPOL w Biskupicach, PIEK POL w Poznaniu, LIMARO w Mosinie, OLA Matz w Murowanej Goślinie, Błaszkwia w Puszczykowie, TOVAGO w Śmiglu oraz SCHULSTAD i BENUS w Poznaniu.

Przytoczone powyżej ustalenia są o tyle istotne, że w przypadku potwierdzenia faktu zawarcia porozumienia pomiędzy Sprzedawcą i Producentem o treści, jaką sugeruje Spółdzielnia, porozumienie to podlegałoby wyłączeniu spod zakazu określonego w art. 5 ustawy na mocy art. 6 ust. 1 pkt 2. Zgodnie z tym przepisem, zakazu, o którym mowa w art. 5, nie stosuje się do porozumień zawieranych między przedsiębiorcami działającymi na różnych szczeblach obrotu, których łączny udział w rynku (...) nie przekracza 10 %.

Jednak ani we wniosku o wszczęcie postępowania, ani w toku postępowania wyjaśniającego nie ujawniono dowodów na zawarcie porozumienia, którego celem byłoby ograniczenie bądź wyeliminowanie konkurencji.

Spółdzielnia dostarczyła wprawdzie dowód zakupu w dniu 31.03.2003 r. bochenka chleba za cenę 0,59 zł, tym niemniej brak jest podstaw do stwierdzenia, iż cena ta została ustalona wspólnie przez Producenta i Sprzedawcę. Z faktury, jaką UNIPOL wystawił Sprzedawcy z tytułu dostawy chleba baltonowskiego w dniu 31.03.2003 r. wynika bowiem, iż dostawa zrealizowana została po cenie netto znacznie przekraczającej cenę, po której chleb ten sprzedawał Sprzedawca. Taka sama cena ustalona została w umowie o współpracy zawartej pomiędzy Spółką KAUF LAND i UNIPOL. Zwraca w szczególności uwagę załącznik do tej umowy – „Porozumienie o dodatkowych rabatach i cenach specjalnych zawarte na czas nieokreślony”, w myśl którego postanowiono, iż cena ustalona w umowie jest ceną ostateczną, nie podlegającą obniżeniu o specjalne upusty, czy rabaty w ciągu ustalonego okresu czasu¹.

W przekonaniu Urzędu, na podstawie powyższych dokumentów należy wysnuć wniosek, iż cena detaliczna chleba baltonowskiego ustalona została samodzielnie przez KAUF LAND. Nie można zatem mówić o zawarciu porozumienia ograniczającego konkurencję. Co najwyżej, przy braku przesłanek umożliwiających przypisanie Sprzedawcy pozycji dominującej na rynku, w rachubę wchodzi postawienie Spółce KAUF LAND zarzutu popełnienia czynów nieuczciwej konkurencji, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 1 oraz w art. 15 ust. 3 ustawy z 16.04.1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. Nr 47 z 1993 r., poz. 211 z późn. zm.). Zgodnie z pierwszym z powołanych przepisów, czynem nieuczciwej konkurencji jest utrudnianie innym przedsiębiorcom dostępu do rynku przez (...) sprzedaż towarów lub usług poniżej kosztów zakupu w celu eliminacji innych przedsiębiorców. Natomiast w świetle art. 15 ust. 3 tej ustawy, czynem nieuczciwej konkurencji jest także utrudnianie małym przedsiębiorcom, w rozumieniu ustawy z dnia 19.11.1999 r. – Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 101 z 1999 r., poz. 1178 z późn. zm.), dostępu do rynku przez sprzedaż towarów lub usług w obiektach handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 400 m² po cenie nieuwzględniającej marży handlowej.

Ściganie czynów nieuczciwej konkurencji, co do zasady, odbywa się w drodze powództwa wnoszonego do sądu powszechnego (sądu gospodarczego) przez przedsiębiorcę, którego interes został zagrożony lub naruszony. Takie uprawnienie, co do czynu określonego w art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy, przysługuje oczywiście Spółdzielni.

Wprawdzie Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów również posiada uprawnienie do wytoczenia powództwa o zaniechanie stosowania czynu nieuczciwej konkurencji, ale tylko wówczas, gdy czyn ten zagraża lub narusza interesy konsumentów (art. 19 ust. 1 pkt 3 ustawy). Naruszeniem zbiorowych interesów konsumentów uwarunkowane jest też ściganie czynu nieuczciwej konkurencji w trybie administracyjnym, na podstawie art. 23 a zmienionej od 15.12.2002 r. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 122 z 2000 r., poz. 1319), jako praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów.

W niniejszej sprawie jednakże trudno mówić o bezpośrednim naruszeniu interesów konsumentów, które uzasadniałoby podjęcie ww. działań przez Prezesa Urzędu. Na pierwszy plan bowiem wysuwa się naruszenie interesu przedsiębiorców – uczestników szeroko pojętego rynku dystrybucji pieczywa i to oni powinni dochodzić przysługujących im roszczeń.

Reasumując, z przyczyn wskazanych powyżej uznano, iż nie doszło do naruszenia ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Stąd orzeczono jak w sentencji decyzji.

¹ Mimo, iż dokument ten w nazwie wskazuje, że porozumienia zawarto na czas nieokreślony, w istocie zawiera zobowiązania do utrzymywania cen przez czas oznaczony.

Od niniejszej decyzji przysługuje stronie odwołanie do Sądu Okręgowego - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia decyzji, za pośrednictwem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Poznaniu.

Z upoważnienia
Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury w Poznaniu
Edward Stawicki

Otrzymują:

Spółdzielnia Piekarsko – Ciastkarska
FAWOR
Ul. Unii Lubelskiej 1
61-249 Poznań